

פרוטוקול מס' 86/א

מישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום ד',
ב' בניסן תשס"ז - 14.3.56, בשעה 15.00.

הנוכחים

חברי הוועדה:

- י. גורי - יו"ר
- א. אברמאל
- י. בדר
- ש. דיין
- ס. חזני
- ז. סוזאייב
- י. ספיר
- ס. קלסר

סוזטנים:

- ד"ר ארנון - מנהל אגף התקציבים.
- מר בן-דרור - מטעם אגף התקציבים.
- מר וגמן - מטעם אגף התקציבים.
- מר אבולעפיה - מטעם אגף התקציבים.

לסעיף 1: ד"ר בטיס - מנהל משרד הבריאות.
מר דגן - סגן מנהל משרד הבריאות.

לסעיף 2: ח"כ ז. ורהפטיג - סגן שר הדתות.
מר כהנא - מנהל משרד הדתות.
מר שפיגל - סגן מנהל משרד הדתות.
מר לביא - מטעם משרד הדתות.

לסעיף 3: שר הפנים י. בר-יהודה

סדר-היום:

1. תשובות משרד הבריאות על שאלות חברי הוועדה.
2. תשובות משרד הדתות על שאלות חברי הוועדה.
3. תשובות משרד הפנים על שאלות חברי הוועדה.

ועדת הכספים
14.3.56

ד"ר בטיט: חבר הכנסת חזני טאל על המצב הכללי של האיטפוז.
כיום חסרות בארץ כ-1500 מיטות לאיטפוז כללי.
לפי חישוב גידול האוכלוסיה, יחסרו בשנת 1960 2500 מיטות.

אשר לתכניות ההרחבה בזמן הקרוב, הרי נמצאים
שני בתי-חולים בשלב של תיכנון: 120 מיטות בבית-חולים במגדל-אסקלון,
וכ-300 מיטות בבית-חולים בבאר-שבע. נוסף לכך נמצאים שני מוסדות
בשלב של בניה אשר לא יכולנו לסיימה בגלל חוסר תקציב - האחד בחדרה
והשני בנהריה. אם ארבעה בתי-חולים אלה ייפתחו תוך שנתיים שלוש, תהיה
זו תוספת של 600 עד 700 מיטות, אם כי גם זה כמובן לא יעלה על הצריכה.

אשר לשיטת התשלומים עבור חולים המאושפזים
בבתי-חולים כלליים, הרי ישנו תעריפון שנקבע על-ידי משרד הבריאות
באיטור האוצר. 60% של החולים מבוטחים באחת מקופות החולים ולגביהם
קיים תעריף קבוע של 3 לירות ליום. החשבון נשלח ישר לקופת המבוטח ולא
לחולה עצמו. מבין שאר ארבעים האחוזים עסרה אחוז הם חולי-סעד המתקבלים
ללא כל תשלום, ואילו השאר מסלמים תשלום מודרג של שלוש עד עשר לירות.
פחות מ-5% מסלמים עשר לירות ואילו השאר מסלמים בממוצע 4 - 5 לירות ליום.
במקרה של ערעור מובא הענין בפני מנהל בית-החולים, שהוא מוסמך להחליט
במסגרת סכומים מסוימים; אם אין הוא יכול להחליט בעצמו, הוא מעביר
את ההחלטה להנהלת משרד הבריאות.

על שאלותיו האחרות של חבר הכנסת חזני מקווה
אני כי יענה בא-כוח משרד האוצר.

חבר הכנסת בדר טאל אם לא נתקבלו עובדים שלא
באיטור נציבות המנגנון, ואם כן - כיצד השפיע הדבר על התקן. לא התקבל
אף עובד אחד מבלי שיהיה עבורו מקום בתקן, ואינו מתקבל עובד ללא מיכרו
קודם באיטור נציבות המנגנון.

השאלה השניה נגעה לסגני המנהלים ולחלוקת התפקידים
ביניהם. יש היום שלוש סגני-מנהל: שניים רפואיים ושלושה אדמיניסטרטיביים.
חלוקת העבודה ביניהם לא הוטלמה עדיין, אך בקורים כלליים אפשר למסוד
כי אחד הסגנים מטפל בכספים, מנגנון, תחבורה וכו'; סגן שני מרכז את
יחידת התיכנון ומטפל בכל בעיות התיכנון של המשרד; סגן שלישי עוסק
בעיקר בקשרים עם מוסדות חוץ. הוא מטפל בעצמני שעת-חרום, הג"א וכו'.
הסגנים הרפואיים מטלאים תפקידים רפואיים גרידג. כל אחד מהם סמונה
על מספר מחלקות מקצועיות: האחד על כל הקשור ברפואה המונעת והשני
על המחלקות המקצועיות. העוסקות בריפוי.

י. בדר: אין בכך תשובה על הבעיה אשר היה לה הד רב
במדינה בקשר לטיבוים בחלוקת תפקידי סגני-המנהל.

ד"ר בטיט: לא היה סגן-מנהל בראש יחידת התיכנון. יחידת
התיכנון אוטרה לפני שנתיים על ידי נציבות
המנגנון ומשרד האוצר, אך היא לאהורכבה כי לא מצאנו עדיין איש שיוכל
לרכז עבודה זו. חיפשנו אדם בעל ידיעות ונטיון באדמיניסטרציה רפואית,
הטיבוים שחלו עכשיו במשרד איפשרו לנו להעמיד אדם כזה בראש היחידה,
והיא הופעלה עכשיו. היה גם קושי נוסף שעד לפני זמן קצר לא הצלחנו
למצוא אדריכל מתאים לתיכנון מוסדות בריאות. בינתיים נקבל אדריכל
מדרום-אפריקה לפי חוזה לשנתיים, ובאופן זה יכולנו להפעיל את היחידה.
התפקיד של סגן-מנהל לתיכנון כלול בתקן מזה שנתיים.

היתה שאלה מה היא שליטת המשרד על תקציב הפיתוח.
במידה וישנו תקציב פיתוח למטרות אלו, הרי הוא בידי המשרד. המשרד מתכנן
וכונה לפי האפשרויות התקציביות. ישנו חלק הניתן בהלוואה למוסדות שאינם
ממשלתיים. ההלוואה הזאת ניתנת לפי מפתח מסוים הנתון לפיקוחו של משרד

ש.ה.

הבריאות. במידה והדבר נתאפשר על ידי תקציב הפיתוח, קבלו המוסדות שהקימו בתי-חולים הלוואה בסעור אלף לירות לכל מיטה. במידה והיה מדובר בבנין טרפאות, היתה ניתנת הלוואה בסעור שליש הוצאות הבניה.

היתה שאלה מה נדרש בסעיף התמיכות לקופות-חולים, מה ניתן והאם חל שינוי במפתח הפנימי של חלוקת התמיכה בין קופות-חולים. היו דרישות רבות, והדרישה המינימלית היתה 10% מתקציב הקופות. אילו נענינו לתביעה זו היה זה מסתכם בסכום של קרוב ל-6 מיליון לירות. הסכום שניתן מהווה בערך 6% מתקציב המוסדות, והוא מסתכם ב-3,750,000 ל"י. לא חל כל שינוי במפתח הפנימי. התמיכות ניתנות לפי שני קני-מידה: תמיכות למיטות ניתנות לרשויות העירוניות ולקופות-החולים, ותמיכה זו הוגדלה לכולם מ-550 ל-625 לירות למיטה. בתמיכה היטירה לא חל שינוי לגבי העיריות, ואילו התמיכה לקופות-החולים הוגדלה ב-1300,000 לירות.

י. ספיר: לפי איזה עקרון ניתנות ההקצבות הכלליות לקופות-החולים?

ד"ר בטיס: הדבר קשור בכמה גורמים: דרישות קופות-החולים בהתאם לתקציביהן, יכולתו של המסדר להיענות לתביעות וכו'. שעה שנקבעה לפני כמה שנים התמיכה הממשלתית למיטות, היא היותה בערך 10% מתקציב הקופות. אחד כך ואחר אחוז ההשתתפות בגלל אי יכולתו של מסדר הנ-ימות לעמוד בכך. המודד לחלוקת הסכומים בין הקופות נקבע על ידי ועדה מיוחדת באישור ועדת הכספים. מן הסכום שנקבע כאן נהנות חמש קופות-חולים. המודד לפיו נעשית החלוקה הפנימית נקבע לפני ארבע שנים וחודש לפני שנתיים; כלולים בכך כמה קני-מידה: מספר המבוטחים ביטוח מלא, המספר הכללי של החברים, ההכנסה מן החברים, הוצאות הקופה על כל חבר בממוצע וכדו'. כל אלה יחד מסתכמים למודד הקובע מספר בקורות מסוים לכל קופה, והוא הקובע את האחוז בו זכאית הקופה מתוך הסכום הכללי.

ס. קלמר: האם הביאו בתקציב זה בחשבון כי קופות-החולים תצטרכנה עכשיו לשלם מכס עבור יבוא שהיה פטור מסכס עד כה?

ד"ר בטיס: הכנתו של תקציב זה בסתימה לפני השינוי.

ס. קלמר: מה היא דעתכם אחרי השינוי?

ד"ר בטיס: אני מקווה שנציג האוצר יוכל לענות על כך.

י. ספיר: אני מבקש לקבל מושג מה הוא אחוז החולים המקבל אישפוז בבתי-חולים ממשלתיים, בקופות-חולים, בעיריות וכדו', וכן מה היא התמיכה הכללית, התמיכה למיטות, התמיכה לאישפוז חברי קופת-חולים בבתי-חולים ממשלתיים במחיר מוזל.

ד"ר בטיס: האישפוז מתחלק לפי שני קני-מידה: חלוקה לפי חולים וחלוקה לפי מיטות. צמתוך כלל המיטות הכלליות בארץ, שייכים 38% למסדר הבריאות, 24% לקופת-חולים, 7% להדסה, 12% לכל העיריות גם יחד, ו-20% הנותרים מתחלקים בין מוסדות ציבוריים אחרים ומוסדות פרטיים. אשר לחלוקת החולים, הרי ששים אחוז של כל החולים בבתי-חולים הם חברי קופת-חולים, וזהו אחוז המבוטחים בארץ בדרך כלל. קופת-חולים מטפלת ב-40% של חבריה; השאר מאושפזים במוסדות עירוניים, ממשלתיים, פרטיים, וציבוריים אחרים.

י. ספיר: מה הוא התשלום שהם משלמים?

ד"ר בטיס: התשלום שונה. בבתי-חולים ממשלתי המחיר הוא שלוש לירות ליום מחלה. בבתי-החולים העירוניים הדבר שונה, כי ישנם הסכמים שונים בין 2 - 7 לירות בדרך כלל.

ש.ה.

איזה אחוז של ההוצאה מהווה תשלום זה?

י. ספיר:

בבתי-החולים הממשלתיים 20% ובאחרים - 35% בממוצע.

ד"ר בטיט:

התמיכה למיטות היא 2.143.000 לירות. זה כולל את כל המיטות עליהן מסרתי, פרט להדסה והמיטות בבתי-החולים הממשלתיים. קופת-חולים מקבלת 713000 לירות כתמיכה למיטות כלליות, ונוסף לזאת את חלקה בתמיכה הכללית של 3,297,000 לירות לכל קופות-החולים.

אשר לימי מחלה, יש בבתי-החולים הממשלתיים בערך 300,000 ימי מחלה של חברי חמס קופות-החולים במסך השנה, מתוך מספר כולל של 654,000 ימי מחלה בכלל.

נשאלה שאלה אם התמיכה הניתנת לבתי-החולים העירוניים מספקת. אנו בדעה כי התמיכה הניתנת לכל בתי-החולים איננה מספקת. החזקת מיטה כללית עולה היום 3000 לירות, ואילו אנו מסתמכים רק ב-620 לירות שהם 12%. בארצות אחרות בעולם מקובל שהממשלה תומכת בהחזקת המיטות בטווח 25% - 20%.

י. ספיר: אם נחלק גם את הסכום הניתן כתמיכה כטפית ישירה לקופות החולים לפי מספר המיטות הקיימים, ולא נביא בחשבון את שאר סוגי הטיפול הניתנים במרפאות וכדו', לאיזה אחוז היתה מגיעה על ידי כך השתתפות הממשלה?

בערך 45% של שווי המיטה, אולם זה הוא חישוב מאד סדירתי.

ד"ר בטיט:

אשר לריכוז הרופאים והאחיות מבחינה גיאוגרפית, הרי כיום נמצאים 87% של הרופאים באזורים עירוניים, ורק 13% באזורי הספר. לפני שנתיים הוקמה ועדה בין-מוסדית שקבעה נוהל מסוים המאלץ פחות או יותר את הרופאים הצעירים לשרת בכפר. בדו"ח שנתקבל השבוע מסתבר כי בשנה האחרונה יצאו 35 רופאים צעירים לשרות של שנה אחת. זהו 50% מתוך מספר הבוגרים באותה תקופה. יש לקחת בחשבון שארבעים רופאים מסיימים חוק לימודיהם בימים אלה, ועשרים מביניהם ייצאו גם כן לכפר. לפיכך יצאו לכפר 55 רופאים במסך 15 חודש. במידה ויטנם רופאים שכבר סיימו את תקופת שרותם בספר - מספרם של אלה מגיע לארבעה-הרי הם בקטן כולם להטאר במקום.

בתמיכות הכלליות אני רואה כי לא נוספה אף פרוטה על תקציב השנה הקודמת בסעיף התמיכות הכלליות

י. ספיר:

לעיריות.

ההסבר היחיד הוא שלא הסגנו כספים למטרות זו.

ד"ר בטיט:

מאחר שנמצאו הכספים כדי להגדיל את התמיכה לקופות-החולים, אפשר לומר כי תשובה זו

י. ספיר:

איננה מספקת.

מוטב אולי להפנות שאלה זו לשר הבריאות ולשר האוצר.

ד"ר בטיט:

מד דגן: אם יורשה לי להעיר הערות מספר, הרי קודם כל ברצוני לציין כי אמנם יש בסעיף אחד: הבדל בין ההצעה המקורית ובין מה שאושר. המוסדות שטיפלו בכך יצאו מן ההנחה כי יש להפנות את התוספת בתקציב לאותם סעיפים הקטורים בעיקר בעליה, כי החשיבו קודם כל את קליטת העליה. ההנחה היתה כי יש להגדיל את התמיכה בעיקר לאלה הנוטאים בעול של הטיפול במרפאות. אין זה גם מדויק שלשאר המוסדות לא נתווסף דבר. בעיריית חיפה, למשל, הוקצב עד עתה על ידי משרד הבריאות 60% מן הסכום שמקציבה העירייה לרפואה מונעת.

ס.ה.

יש ערעור יסודי בקטר לטאלה אם צריך לכלול את הסכום לעיריות בחטלות. האמת היא כי העיריות אינן גורם ראשון במעלה לגבי תחנות אם וילד, למשל, הנחנות טיפול לעולים; 210 תחנות הן של קופת-חולים, אותו מספר תחנות טיפול למשלה, וכן יש תחנות להדסה שאינה מקבלת תמיכה מאתנו. על כן הסקטור העיקרי בקליטת עליה בתחנות לטיפול באם ובילד אינן העיריות.

י. ספיר: ומה בקטר לתפקידים האחרים שמטלות העיריות? אני רואה סכום של 210.00 לירות למרפאות של רטויות מקומיות. קשה להניח כי בטח זה אין נותנים גם שרותים לעולים חדשים. אני מקבל את העקרון של קליטת עליה, אך מדוע אין הרטויות המקומיות מטפלות במרפאותיהם גם בעולים חדשים?

ס. קלמר: הסיבה היא שעולים חדשים נעטים באופן אוטומטי חברי קופת-חולים.

היו"ר י. גורי: אני יכול לוטר בוודאות כי תשובתו של מר דגן לא הניחה את הדעת. מכינן שאני מניח שלא תינתן לסובה אחרת בענין זה, נעבור לטאלה אחרת.

ד"ר בטיס: היתה שאלה בקטר ללשכת הרופאים. לפני שנה בערך הוגשה על ידי המשרד הצעת חוק למטלה על הקמת לשכת הרופאים. הצעת חוק זו כבר עברה דיון במסלה, בוועדת השרים, והונחה בזמנו על סולחן הכנסת. אני מסער כי לפי הפרוצדורה צריך יהיה לבקש שוב את הנחת הצעת החוק על סולחן הכנסת.

בקטר להגשת עזרה רפואית בלילה פעל המשרד הרבה מאד יחד עם הסתדרות הרופאים, והושגו הסדרים המבטיחים את הדעת. נכון שמזמן לזמן יש תקלות, אך הן זובעות מאי הבנות. בכל עיר ועיר יש תורנות לילה של רופאים, ובכל יום מתפרסם הדבר בעתונות. רוב אי ההבנות באו טסום שהציבור לא סם לב לרטימה המתפרסמת, ופונים לעתים קרובות לרופאים שאינם בסרות לילה ולפיכך נתקלים בטידוב. רוב התלונות שנתקבלו במשרד הבריאות ונחקרו, היו מסוג זה. אין חוק בקטר לכך, ולשכת הרופאים תצטרך לטפל גם בזאת. לעת עתה מוסדר הדבר רק לפי הסכם בין המשרד לבין הסתדרות הרופאים.

היתה שאלה אם התכוון משרד הבריאות להגיש מחדש חוק להסמכת מרפאי שניים. קיימת דרישה להכניס חקון בחוק, אך לא יהיה חוק חדש. הדבר נמצא עדיין בדיון והמשרד טרם קבע עמדה סופית. הדיון מתקיים בין משרד הבריאות ובין גורמים שונים.

מר דגן: היתה שאלה בקטר לבית-החולים בעכו, מאחר שבסעתו ניתנה בהסחה כי חדרי בית אאזהסוהר וחדר התליה יפונדו ולא יאוטפזו בהם חולי נפש. בקסנו לבדוק וקבלנו תשובה כי חדר התליה והחדרים הסמוכים הם ריקים ופתחחים רק בפני תיירים ומטיילים, בהתאם להבטחה.

ד"ר בטיס: היו לחבר הכנסת בדר גם כמה שאלות תקציביות, עליהן יענו אחרי כן באי-כוח האוצר. הטעיף, תוספת פעולות" מכון באמת להרחבת הפעולות שלא בוצעו בתקציב הקודם.

איטפוז חוץ מכון ל-140,00 לירות עבור איטפוז חולי-סחפת המאוטפזים בבית-חולים בצפת המוחזק על פי הסכם בין הדסה ובין משרד הבריאות. חלקו של משרד הבריאות מגיע לסכום שבקמתי.

לפי ההסכם האחרון עם האחיות הן עובדות בעבודת לילה וכן בקיץ רק שבע שעות.

ו.ה.

לפי האינפורמציה שקבלתי ען ההכנות לשעת חרום, התחילו במשרד הבריאות באוגוסט 1955 בהכנות מיוחדות, ויש תכנית שלמה לפתיחת מיטות ולרכישת מלאי. התכנית כוללת הקמת לפחות 50 חדרי ניתוח חדשים בכל רחבי הארץ, ותוספת 4500 מיטות לשעת חרום. אשר למלאי, מתחיל משרד הבריאות בהזמנות בארץ וגם בחוץ לארץ. נשלחו לסם כך סניפים שלושה אנשים לגרמניה ולארצות אירופאיות אחרות כדי להחיש את האספקה.

י. בדר: מתי תהיו מוכנים לשעת חרום?

ד"ר בטיט: אנו מקווים שהסחורה תתחיל להגיע לארץ תוך חודש - חודש וחצי, בטלבים. הטבוע יוצאת כבר הזמנה לציוד וגם משלוח. אנו מעריכים כי זו היא בערך התקופה אשר תצטרך לעבור עד אשר אפשר יהיה לקנות את הסחורה והיא תגיע אצ ארצה.

י. בדר: אם כן, מתי תהיו מוכנים?

ד"ר בטיט: אפשר לומר שאף פעם לא נהיה מוכנים ולמעשה אנו כבר מוכנים. אם חס ושלום תתחיל סחר שעת חרום נוכל לעשות הרבה, כי נעשו הכנות רבות. מתי נהיה מוכנים לפי התכנית, הרי זה תלוי במצב. יש להניח כי כל הדרוש לפי התכנית שהזכנה יימצא בארץ תוך שלושה חודשים.

מר דגן: בעית ההכנות לשעת חרום אינה כוללת רק מלאי. יש להכין מקומות נוספים, רפואות, תכנית לאיתור מיבנים, ריתוק כוח-אדם ועריכת מיפקד. בשטח זה נעשות הכנות יסודיות מאד שעברו שני שלבים של מיבחנים ושיתוף עם גורמים נוספים, ואפשר לציין התקדמות רצינית. בעית המלאי הנוסף היא בעיה נפרדת.

ס. דיין: האם יהיו חדרי ניתוח נוספים במקומות מרוחקים, כדי שלא יהיה צורך לסלסל את האנשים למרחק?

ד"ר בטיט: התכנית צריכה להיות מושתתת על כמה עקרונות של הצבא. ישנם שטחים בהם נותן הצבא את הטיפול ודואג להקים את כל הדרוש, וישנם שטחים בעורף אשר הדאגה להם היא על משרד הבריאות. לא אנוכי אמסור לכם אינפורמציה על מצב ההכנות בצבא, אך בקשר למה שהוטל על הסטור האזרחי יכול אני לומר כי התכנית מוכנה, הביצוע התחיל, ואנו מקווים שאם ההזמנות יתחילו להגיע תוך חודש - חודש וחצי, יהיה לנו תוך שלושה חודשים כל הדרוש לפי התכנית. אין זאת אומרת שלא נוכל גם היום לעמוד במיבחן במידה ניכרת באם יהיה צורך בכך. כל ההכנות מתואמות עם המצב, הג"א, הדסה, מגן-דוד-אדום, ים-מל"ן, קופות-החולים וכו' הגורמים האחרים.

בקשר למסכורת הרושאים, הרי הדירוג נסתיים, וניסנו הסכם בין נציבות המגבון ובין איגוד הרופאים בקשר לכך.

היתה שאלה על לקח טביחת הרופאים מבחינת אפשרויות של חסכון בכוח-אדם. זו היא שאלה שאי אפשר לענות עליה, לא במספרים ולא בצורה אחרת, כי שרותים רפואיים יכולים להיות רחבים או מצומצמים; אין גבול מדויק. בימי שלום אנו יודעים כי נחוצים לנו 1.25 עובדים לכל מיטה בממוצע בתי-החולים הכלליים. לתקופת מלחמה תיכבנו את אותם בתי-החולים עם 0.75 עובדים למיטה שיצטרכו לעבוד אעבודה מאומצת יותר. בשעת מלחמה נמנעים מפעולות מסוימות שהן לא כל כך הכרחיות - דבר שאי אפשר לעשותו בימי שלום. הדבר היחיד שלמדנו מטביחת זה הוא, שהמספר המינימלי המובע אסונות הוא בערך 45% - 50% של מספר המיטות הקיימות, אולם יש הבדל גדול בין מניעת אסון מידי ומניעת התפתחות מדטן אשר תביא לאסון רק לאחר כמה חודשים. כאשר אני אומר, מניעת אסון" הכוונה היא למניעת מקרה-מות באותו יום או למחרת, אך אינני כולל בכך בדיקת חולים וטיפול במחלות. הטענות טיפול ממוסד. למדנו שיעור זה, אך בעצם ידענו זאת מקודם כתוצאה מחיסובים אחרים.

ו.ה.

אין במחלקת התברואה אגרונום, אלא אנטימולוג.
הוא היחיד במדינה במקצוע זה, אך מכיוון שאין דירוג אנטימולוגים הוכנס
תחת הכותרת הכללית של האגרונומים, באשר הדרגה היא אותה דרגה.

המצב בשטח הפעולה האנטימלארית מסביב רצון.
הסנה הגענו למספרים הנמוכים ביותר עד כה. היו סך-הכל 90 מקרים
של מלריה בארץ לעומת 300 מקרים בסנה הקודמת, ויותר מ-1000 מקרים
ב-1949. זהו הסעור הנמוך ביותר שהגענו אליו עד כה.

אשר למלחמה ביתוסים וזבובים, הרי בסנה
האחרונה נכנס מסרד הבריאות במרץ לפעולה זו. הזמנו מחוץ-לארץ
מומחה לזבובים למסך כמה סכופות, ואנו מתכננים ומבצעים עבודות
רחבות מאד בשטח זה.

בשטח התברואה ממלא מסרד הבריאות את תפקיד
המתכנן והמדריך, אולם העבודה הממסית בשכר העובדים חלים על הרשויות
המקומיות. דוקא ברמת-גן הגענו לידי הסכם עם העירייה על ביצוע עבודות
רחבות מאד. אנו מקוים שבמסך הסנה נתקדם בשטח זה, גם אם לא נגיע
עדיין לפתרון מלא.

ייבוט החולה מספיע על מצב המלריה באותה
סביבה אך אינו פותר את כל הבעיה, כי מלריה באה לא רק ממאגרי מים
גדולים אלא גם ממאגרי מים קטנטנים אשר אנו מטפלים בהם. באזור זה
יש בעיה גדולה מאד של יתושים הבאים מעבר לגבול, באשר טווח הטעוף
של היתושים הוא גדול מאד. הגענו להסכם עם ארגון הבריאות העולמי
שהוא יעשה פעולות מעבר לגבול. אף על פי שאין לי עדיין המספרים
המדויקים אנו חושבים כי חלק מהירידה במספר מקרי המלריה הסנה
נובע מהנחלת עבודת ארגון הבריאות העולמי מעבר לגבול. אם אין עובדים
בסני צדי הגבול, לא נוכל להסתלט אף פעם על המלריה.

באשר למלחמה בעכברים, הרי כמו לגבי המלחמה
ביתוסים ממלא מסרד הבריאות את תפקיד המדריך והחוסר ואילו העבודה
הממסית מבוצעת על-ידי הרשויות המקומיות בהדרכת עובדי
המסרד.

בשאלה שאלה איזה מרכזים ארציים פועלים
בארץ בשטח הבריאות. התשובה היא: מסרד הבריאות, חמש קופות חולים
מוכרות ועוד כמה קופות קטנות שאינן מוכרות עדיין, ההסתדרות המדיצינית
הדסה, מלב"ן, הליגה למלחמה בשחפת, מגן דוד אדום וארגונים מקומיים
(בכמה מקומות המיסיון וגם אגודות אחרות) וכן כל עירייה בשטח שלה.

על השאלה כמה אפשר היה לחסוך מריכוז כל שירותי
הבריאות במדינה, קשה לענות באופן מוחלט. מוסדות הרפואה הציבוריים
מוציאים כ-120 עד 140 מיליון לירות לשנה לשירותי בריאות. לא כללתי
בכך את הרפואה הפרטית ולא את הצבא.

כמה מוציאים גופים אחרים לאספקת שירותים
הניתנים באופן מקביל גם על ידי מסרד הבריאות?

י. ספיר:

אלה הם רק סני שטחים: איטפוז ותחנות לטיפול
באם ובילד. למסרד הבריאות אין בכלל מרפאות,
מלבד מספר קטן של מרפאות למיעוטים. על האיטפוז מוציאה הממשלה עטרה
מיליון לירות ועל תחנות לאם ולילד מיליון וחצי. קופת חולים מוציאה
על איטפוז ששה מיליון לירות. משה מיליון אלה אפשר להפחית 700 אלף
ולהוסיף אותם למכום הניתן על ידי הממשלה, כי זהו הסכום שמקבלת
קופת החולים כתמיכה. התמיכה הכספית לקופת-חולים מופנית לפעולות
אשר מסרד הבריאות איננו עוסק בהן. 700 אלף לירות אלו הן התמיכה
עבור מטות. אם יש לכם שאלות נוספות, הייתי מעדיף להמציא לכם את

ד"ר בטס:

פר 710:

השאלה הייתה מה אפשר לחסוך על-ידי איחוד שירותי הבריאות במדינה. באוצר נעשתה פעולה שלריכוז חומר עובדתי לא רק לגבי מוסדות אלא גם לגבי הסטוד הפרטי, כדי לקבוע כמה מוציא היטוב בסטח הבריאותי. יש סברה די מבוססת כי קיימת הפרזה בסטח זה, אך אם המדובר הוא בחסכון השאלה היא מי חוסך. המבנה הקיים בו פועלים כמה וכמה גורמים וולונטאריים, מביא חסכון לאוצר. טיב השירות הוא עניין לבחינה מקצועית, ונעשים מאמצים בכיוון זה. מט חברי קופת חולים משלמים רק שלש לירות, אין כהן מקום לשאלה מי משלם למי - הם משלמים את כל היתר. גלה הם אזרחים המאורגנים בארגונים וולונטאריים. באותו אופן עומדת גם השאלה מי חוסך. נכון שיט מקום ליעול ותיאום, אך אין הכוונה היא שמישהו נהנה יותר או נהנה פחות, הרי נדמה לי שאלאטבטלב זה מעונינת המדינה לעודד את הגורמים הוולונטאריים ולהסתמס בשירותי הבריאות שהם מעמידים לאצא לרשות האזרחים.

י. בדר:

תמורת 140 מליון לירות משיגים האזרחים בתור אגרגאט מידה מסויימת של שרות ברמה מסויימת. בכל אותם ארגונים שדגן דבר עליהם יש גוטף לשרות הרפואי טמס גם אדמיניסטרציה המארגנת את השרות ומבטיחה לו את האמצעים. השאלה היום מהו הסכום שאפשר לחסוך על ידי ארגון, איחוד וריכוז מתוך אותם 140 מליונים, מבלי לפגוע ברמת השרות עמו.

י. ספיר:

בתוך הסכום של 120 מליון לירות כלולים גם שרותים שאפשר אולי לראותם כשרותים סוציאליים (סוטב זקנים, בית הגדאה וכד') השאלה היא אם צריך היה לארגן שרות רפואי אחר של המדינה - כמה צריך היה זה לעלות וכמה שה עולה עכשיו. שרותים הניתנים היזם על ידי גופים צבוריים הם אולי חשובים מבחינה סוציאלית, אך אין זה שייך לשירות רפואי צבורי לאומי ולכן אינו צריך להיות כלול בו. צריך לעשות ריקונסטרוקציה של המספרים לאור נימוח זה. צורך שריכוז יביא לחסכון, ביחוד הריכוז באדמיניסטרציה. אולם ברור יחוי עש' זאת כי יותר מן .סכון הגבר היעילות.

ד"ר בטיש:

ברור שריכוז של שרותים לפי תכנית אחת מביא לחסכון, אם כי קשה לומר היום כמה זה עשוי לחסוך. מתוך העבודה ברור כי בעיקר בשטח האדמיניסטרציה זה יביא לחסכון. אולם ברור כי החסכון עצמו אינו שזקל כל כך לעומת היעילות הגדולה יותר שאפשר יהיה לאשיג. המספרים הם מאד מאורטיים. באנגליה עשו טראש חסכון פדוייק כמה יצטרך השרות לעלות, וכאשר הפעילו אותו טראש כי עלה כפליים, כי האוכלוסיה קבלה הרבה יותר שרותים מקודם.

הדוח של איוואנג פורס בכל העובדות, וחוברת נסלחה לכל הגורמים כולל חברי הכנסת.

בקשר לתכנית האתור של בתי החולים, הכין מסרד הבריאות תכנית איתור פדוייקת: בגלו סקומות נחוצים בתי חולים, אלו מחלקות ובאיזה היקף. זה נכלל בתכנית ארבע שנים שהוגשה לסטלה ותינה מתייחסת רק למסרד הבריאות. אני רוצה להדגיש שקיים מוסד לתיאום שירותי הרפואה. המועצה שהוקמה לפני שנה מאחדת את כל המוסדות הפועלים בסטח הרפואה. התכניות טובאות לפני המועצה הזאת לדיון, והתכנית הטופית היא פרי עבודת המועצה כולה. לפי תכנית זו יודע כל מוסד כיצד לפתח בעתיד את השירותים שלו.

לפי התכנית תקים קופת-חולים בית-חולים בבאר-שבע, בית-חולים זה נכלל באותה תכנית-אב אשר דובר עליה. ההנחה היא שכדי למנוע כפילות לא יוקמו מוסדות באותו מקום על-ידי סבי גורמים. כל גורם המעוניין להקים בית-חולים חייב להתאים את עצמו להסדר הארצי של מתן עזרה רפואית לאוכלוסיה כולה. מסרד הבריאות גם עיבד תכנית לפיה מותנית התמיכה למוסדות בכך שביית-החולים יהיה פתוח לכל האוכלוסיה בתנאים מסויימים. היום הגענו למצב שבו מתקבלים לפי תורנות לבתי-חולים שונים כל המקרים של תאונות דרכים, תאונות עבודה ומקרים דחופים מכל הטיגים.

ההסדר הוא גם גיאוגרפי, לפי אזורים, ובתי-החולים התורניים מקבלים כל מקרה מבלי לברוק אם האיט חבר קופת-חולים, או אם הוא גר באזור אחר. סוג בית-חולים לא יוכל לקבל תמיכה להחזקת המיטות בו אם הוא מינו נכלל בהסדר הארצי. זו היתה התקדמות חשובה מאד בסטח האיטטפוז.

י. ספיר: האם באסקלון מקימים רק בית-חולים?

ד"ר בטיט: זה יהיה גם מרכז בריאות; מרכז הבריאות פועל כבר שנה והוא מאחד את כל הסירותים המונעים והאמבולטורים.

י. ספיר: כמה עולה הסירות האמבולטורי לאלף איט, כלומר בהיקף של מרפאה רגילה?

ד"ר בטיט: מרכז הבריאות, המספק את כל הסירותים כולל רפואה מונעת, עולה 25 עד 30 לירות; הרפואה המונעת מהווה בערך שליט מזה.

אטר לבית-החולים של הרטה בבאר-טבע הרי יט 100 עד 110 חולים כל הזמן אף על פי שבתקן של בית-החולים יט רק 80 מיכות. מצנו של בית-החולים קטה מאד, הוא מקיים משא-ומתן עם המטסלה להרחבת בית-החולים באופן ארעי לזמן מסויים. המטא ומתן לא הסתיים עדיין.

ס. טלטר: האם המטסלה תסתתף בהקמת הכנין של בית-החולים מטעם קופת החולים-אטר יוקם בבאר-טבע?

מר דגון: בן, על-ידי הלוואות פיתוח.

ד"ר בטיט: הטאלה האחרונה היתה כמחבסיכומו של חבר חסך האוצר, אם להסוות את ההוצאה למסכורות מוגדלות של דופאים ואחיות עם ההכנסה ממס מוגדל קטה לענות על טאלה כזאת, כי אני מבין שהמטרה היתה בעצם הצגתה.

י. בדר: קופת-חולים טוענת כי כל עול העלאת סכר הרופאים יפול עליה, ואילו המטסלה תסלם בנקל את החלק שלה מן ההכנסות הנוספות שתגבה בתור מס-הכנסה. אני מבקס טאנטי האוצר יאמרו לי בכמה זה יתבטא.

ד"ר ארגנו: אני חייב תשובה לטאלתו של חבר-הכנסת חזני כיצד ייעטה חיסוב ההתיקרות של פעולות מסדר הבריאות. היתה התיקרות בבתי-החולים בסך 75 אלף לירות עבור כלכלה, 85 אלף לירות התיקרות בכניסה, 100 אלף לירות התיקרות ברפואות. בסעיף הפעולות היתה הגדלה בהיקף הפעולה האנטי-מלרית ב-140,000, ו"טונות" - 120,000. להוצאות ארגוניות היתה תוספת של 8% התיקרות כמו בכל מסוד, אך במסוד זה יט הרבה הוצאות ארגוניות בבתי-החולים. מתוך הסכום הכולל של 1.765.000 לירות, 8% הם 142,000 לירות. העובדה שבאוצר עוטים מחקר על סך כל ההוצאות המוצאות לצרכי בריאות, אין פירוטה שחוטבים באוצר כי אנו צריכים לסלם את הכל...

כמה מיטות נחוצות סך-הכל?

ז. סוואיב:

ד"ר בטפט:
היום נחוצות לנו 6800 מיטות לאיטפוז כללי ויש לנו 5300. בסך-הכל נחוצות 16.000 מיטות ויש לנו 11.000 מיטות. המיטות האחרות עולות פחות מן המיטות הכלליות: מיטה לסחפת עולה 3000 לירות, מיטה לחולי-רוח 2300 לירות, מיטה לחולים כרוניים 3500, ואילו מיטה לאיטפוז כללי עולה 5000 לירות.

תשובות מטעם משרד הסעד על שאלות חברי הוועדה

ז. ורהפטיב:
הוגד לנו שביטיבה האחרונה היתה סאלה בדבר החוקים שמסרד הדתות מכין או עומד להכין בקשר לפעולתו.

החוקים שמסרד הדתות הכין כבר והם בדיון המססלה הם: 1. חוק הסבת - חוק ארצי כולל על סמירת הסבת. ההצעה שעובדה לא הוגשה עדיין כהצעה פורמלית והיא עוברת עדיין את הסלבים שלפני התגבשות ההצעה הפורמלית אותה מגישים למססלה; 2. הצעת חוק להסמכת הרשויות המקומיות לאיסור בידול חזיר. הצעה זו כבר הומצאה למסרד המספטים והיא נמצאת בסלב של עיבוד התזכיר על-ידי מסרד המספטים; 3. תיקון החוק בדבר גיל נישואין. הוועדה הבין-מסרדית החליטה על . תיקון אחד ואילו מסרד הדתות עומד על שלושה תיקונים. ההצעה המגובשת הוכנה כבר על-ידי מסרד הדתות. 4. הצעת חוק בעניני כסרות. עדיין היא לא גובשה כהצעת חוק. בכנסת הקודמת טען היועץ המספטי כי אין צורך בחוק כזה, אך המסרד אסף בינתיים חומר נוסף המוכיח כי יש צורך בחוק והוא טעבד הצעה; 5. הצעת חוק בענין בזיון בית-דין. הצעה זו תוגש אם לא יצליחו לפתור את הבעיה במסגרת חוק בתי-המספט. 6. חוק הכאדים, אשר יסביר את אופן מינוי הכאדים להבא; 7. חוק בתי-המספט הנוצריים, הנמצא עדיין בסלב של התיעצויות מוקדמות. לא הוגשה הצעה מקובשת כי אנו נמצאים עדיין במשא-ומתן עם העדות הנוצריות. אני חושב שאפשר לציין הישג בכך שכבר קיבלנו הסכמת כמה מן העדות. היום מתמנים הסופטים הנוצריים על-ידי הרשות הדתית שלהם, ואינם מקבלים מסכורת מאוצר המדינה. אנו רוצים להסביר זאת באופן שגם אלה יהיו בתי-דין מוכרים על-ידי המדינה והסופטים יקבלו את מסכורתם מסנה. מעורבת בכך גם בעיה פוליטית, כי לא רצוי בסבילנו שהסופטים הדתיים הללו יהיו תלויים בגורמים זרים. הצעת החוק תוכנס רק לאחר גמר המשא ומתן; 8. הצעת חוק הנמצאת במססלה זה זמן רב: הצעת חוק המועצות הדתיות. היא לא הובאה לדיון בכנסת בגלל חילוקי דעות שהעיקריים בהם הם אם יש להגיש שני חוקים או חוק אחד. מסרד הדתות מעוניין בשני חוקים נפרדים: חוק מועצות דתיות אזוריות וחוק הארגון החיים הדתיים של יתר העדות. מסרד המספטים עיבד הצעת חוק אחידה בסביל כל המועצות הדתיות. הבעיה הסניה נוגעת לתוכן העניני של החוק ובעיקר להרכבת המועצות הדתיות. יתכן שבמקום שתי הצעות אלו תתקבל הצעה שליטית. 9. חוק ההקדשות הדתיים, שהתחלנו בעיבודו לפני כמה שנים וטרם מצאנו טעם כוסר להציעו. פתחנו כבר 1500 תיקים. יש בארץ הרבה מאד הקדשות דתיים חשובים מאד, ואנו מסתדלים להגביר את הפיקוח עליהם כדי להכניס סדר ולמנוע מעילות.

י. ספיר: יש מוטב על היקף ההקדשות?

ז. ורהפטיב:
אנו מעריכים את שווי ההקדשות במיליונים רבים - למעלה מ-10 מיליון. אפשר יהיה לעודד את ההקדש הדתי אם התורכ. ידע כלהכנסה מן ההקדס מובטחת למטרה שהוא מעוניין בה, שלא תהיינה מעילות או אפילו שינויים מצדקה לצדקה.

10. חוק המקומות הקדושים. בחוק זה דנו רבות. זוהי בעיה הנוגעת הן ליהודים והן לשאינם יהודים. הענין הוא בכך שאנו רוצים להסדיר בחוק את ההגדרה של מקום קדוש. החוק עבר כבר כמה שלבים של עיבוד ראשון, ואנו מקווים להביא אותו תוך תקופה קצרה.

יסוג עוד שני חוקים קטנים: א) חוק הסרת דת, שבא לקבוע פיקוח על רישום הסרות דת. כיום אין הרישום אצאצא בתוך לפיקוח מטפיק ויש צורך להחמיר בכך. הדבר נוגע לפעולות המסיון. היו עובדות של הסרת דת, אפילו מקרים של ילדים. אנו רוצים לסמוך על ענין זה. נסינו להציע חוק נגד המסיון, אך כידוע להם מתנגדת הטטטלה לכך. יש רצון לנסות פיקוח בדרך של רישום בלבד, כדי לסמוך לפחות על טידה ידועה של השפעה בקשר להסרת דת של ילדים קטנים. חוק נגד המסיון לא הצלחנו להעביר, ועל כן אינני רושם אותו בין החוקים שאנו עומדים להגיש; ב) חוק הרבנות העומד על הפרק וסיוגט אולי עוד בתקופת כהונתה של כנסת זו. בחוק זה צריך יהיה להסדיר את מופן בחירתו של רב. בסועצת הרבנות הראשית בנהגים עדיין לפי תקנות של כנסת ישראל. החוק החדש יסדיר את הבעיות הקטורות במינויים, סכורות, פנסיות וכו'.

י. ספירו:

בקשר לבתי-דין רבניים רוצה אני לשאול אם נכון הדבר שאם צד מודיע כי הוא מסרב להופיע לפני בית-דין רבני טעה שהוא דן בסמכות של בית-דין לבוררות, נוהג בית-הדין לפרסם את הסירוב? רצוני לשאול אם נכונה הסמועה הזאת והאם מטרה הדתות מאשר פעולה כזאת?

ז. גרנהפטינג:

אין לבית-דין לרבנות סמכות של בית-דין לבוררות, אלא הוא יכול לסמס בסמכות של בוררות רגילה, ככל שלוסה אנשים אחרים אשר הצודים הסכימו עליהם שיהיו בוררים. סירוב להופיע נחשב טכניית הדין כפסול באדם, אפילו אם אותו איש מסרב להופיע בפני רב העיר ולאן דוקא בפני בית-דין רבני. בית-הדין יכול לתת לצד שביקש להזמין, איסור על סירובו של אותו צד להופיע. אין א ספרטמים את שמות המסרבים. יתכן שאותו צד אשר קיבל איסור בכתב שהאיש סרב, הוא טדאג לפירטום.

פר. כהנא:

חבר-הכנסת בדר שאל על הטוענות הדתיות ובטיות מפלגתיות בהן. ברצוני להדגיש כי בעתונות ובכנסת אפשר לדבר על מפלגתיות אך בחיי יום-יום המעטיים אין להעלות עלהדעת אפשרות כזאת. החוק טגדיר את הדבר ברור מאד: העירייה סרכיבה את הטועצה הדתית טתוך רטיטה הכוללת מספר כפול של טועטדים. אני טנח טבתוך טועצת העירייה יוטבים כל אותם החוגים המנהלים את העיר, ואין למטרד הדתות השפעה רבה בנידון זה. קנה-המידה היחיד לבחירת הטועטדים הוא טהאנטים יהיו דתיים, אולם הבחירה עצמה נעטית על-ידי טועצת העירייה. טר-הדתות טוטטך במקרים טטוייטים להוסיף אנשים על אלה טנבחרו. אינני יודע אם טטטך כל התקופה הזאת הטוטטט טטר פעם אחת בסמכות זו כטנייתנת לו על-פי החוק, ואינני יודע על אף טקרה טנקבעה טועצה דתית ללא הסכמת העירייה. יתכן שאגודת ישראל יכולה לפעטים להתלונן על הרכב טטויים של טועצה דתית, טטוט טבטקוטות רבים אין היא טיוצגת בהנהלת העירייה ויתכן טטטוט כך קופחה. אולם טכחינת הטטידה על אי-מפלגתיות, נדמה לי שחוק זה הוא טוב בהרבה טכל טאר ההצעות שהוצעו.

בקשר למכתב הרבנים הספרדיים הטתלונבים על קיפוח, הרי יסודו בגיטה כאילו העדה הספרדית בעצמה צריכה לבחור ברב הראשי שלה, ואילו החוק וגם נטיית מטרה הדתות, שהרב הראשי הספרדי הוא בחיר העם, בדין כמו הרב הראשי האטכנזי.

ו.ה.

דובר על קיפוח בטיבווי רבנים. רשימת הרבנים
נמצאת בידי, וברצוני להדגיש שבמקורות בהם יש מועצה דתית נבחרת,
אין בחירת הרב נתונה כלל להספעת מסרד הדתות; המסרד רק מאשר זאת.
גם אישור זה הוא מיותר כמעט, והוא הכרחי רק כדי להסמיך לאישור
ביטואים. יכול להיות שיש למסרד הדתות הספעה מסויימת על סיבוי רבנים
בנקודות החדשות, שם החיים הציבוריים אינם מאורגנים עדיין, אולם לפי
הרשימה שבידי הרי ב-118 נקודות ישוב ישנם 25 רבנים אשכנזים אא57
רבנים ספרדיים ו-36 רבנים תימניים. הרב נבחר במקום על-ידי המועצה
הדתית, ללא כל הספעה מצד מסרד הדתות. יתכן שהיו שם רבנים מזמן ורבנות
היא לכל החיים, ומטום כך יתכן שההרכב הוא אחר מאשר במקורות המאורגנים
ובעיריות. בעצם מסקף ההרכב בנקודות החדשות את החיים כפי שהם ללא סיבוי.

י. ספיר:

האם על-ידי תשלום המסכורת אין הספעה?

מר כהנא:

לא, כי את המסכורת מתחילים לשלם לרב אחרי שהוא
נבחר.

את המלחמה בטיסיון אפשר לנהל בסני אופנים: על-ידי
ניהול תעמולה ציבורית נגד הטיסיון, או על-ידי סניעת אפשרויות הספעה
סמנו. מסרד הדתות, כמסרד סטטלתי, ראה צורך ללכת בדרך הסניה ולא בדרך
הראשונה. אין הוא רוצה וגם אין הוא יכול להלחם בטיסיון בדרך תקיפה.
ראשית, יש לטיסיון טירה מסויימת לזכויות בארץ, וכל עוד לא שונה החוק
אין מסרד סטטלתי יכול לעשות זאת. שנית, קשה לדעת לאן יגיעו הדברים.

אנו רואים את הטיסיון לא כבעיה רוחנית אלא כבעיה
של מעד, ונוקטים בצעדים סמאיימים כדי להפחית בעיה זו, על ידי סתן מעד
למספחות אלו, הקטת מועדונים, הקטת מעובות בסביל ילדים ופתיחת בתי-ספר
במקומות בהם חסרים עדיין. מבחינה זו הבעיה נפתרה בטירה ידועה, אך
מבחינות אחרות לא כן. עד כמה שיש ביקורת ציבורית בסטח זה, הרי זה
נעשה גם כן בהספעת המסרד ועל-ידי אנשים הנהנים מאמון וידועים כאנשים
רציניים, כגון הפרופ' פרנקל ודו"ר סאיר. בחדשו דווקא באנשים אלה
כדי להבטיח בטירה מסויימת המלחמה נגד הטיסיון תתנהל בדרך הרצויה ולא
תזכה לדרכים בלתי רצויות. יש דעות שונות בסטח זה, ואם הכנסת תמצא
לנכון להביא חוק נגד הטיסיון, נפעל כטובן בדרך אחרת.

י. ספיר:

מה טירת ההצלחה בטיפול בסאלה זו?

מר כהנא:

יש הצלחה רבה, אולם הבעיה עולה בכל פעם מחדש.
הוצאנו א/א 1400 ילדים, אך בינתיים בכנסו חדשים
במקומם והכל מתחיל מחדש. טאידך, כל פעולה הנועמית במטרה זו - כגון
הקטת מוסד לפעולות דומות - נשארת כנכס קבוע ולכן רצויה הפעולה סכל
הבחינות.

אשר לשיטת הטיפול א/א/א/א בנוצרים, לפי דעתו של
ד"ר בדר, נדטה לי שהמסרד עושה את המכסימום האפשרי. השנה נעשו כמה
דברים חשובים. בא-כח האפיפיור מונסיניור ורגאני פירסם הנהרה רשמית
בה הודיע כי אין כל סכסוכים בין העולם הקטולי ובין מדינת ישראל. הצהרתו
עשתה רושם כביר בעולם כולו. יש לציין גם פעולה שניה של מונסיניור
ורגאני: הוא נפגש במוצאי-שבת עם העתונאים וסיפר להם על היהסים בארץ
ברוח טובה מאד. הבעיה היא בעיקר בעיה של יחסים עם העולם הקטולי, כי
עם העולם הפרוטסטנטי אין נקודות סגע רבות, פרט לשטח הטיסיון שם דווקא
סנוכנים הפרוטסטנטים יותר מן הקטולים. גם בא-כח הכנסייה הפרובנצליית
וראש הטיסיון הרוסי, הסכים היום כתוצאה מטיחה שקייסנו אתו, לערוך בשבוע
הבא שיחה על החיים הדתיים הרוסיים, בפני ראשי המחלקות במסרד הדתות.
הוא מוכן גם לפעולות נוספות.

בעיה שניה שאנו עומדים לפניה היא, אם לטנות
סופטים שתוך העדה הקתולית כפי שאנו סמנים רבנים לסופטים, או כאדיים.
לא ראיתי נטיה מצדם למסור את הדבר לידי המטסלה.

סה/זו.

בעיה שבניה שאולי בעלה עכסיו, היא בעיה של סינוי כומר בתוך הצבא. יתכן שתמעורר שאלה כזאת, אם כי בינתיים אנו רואים זאת כבעיה תיאורטית וכאפשרות פעולה. סיפוק הסדרות הדתיים בצבא, גם לבצי הדת הנוצרית, נעשה באמצעות הרבנות הצבאית. כך הוא למעשה הדבר בכל הצבאות. סייצגה של דת אחת אייב לספק את השרותים הדתיים גם לטאר הדתות. אולם העובדה היא שהחיללים הנוצריים אינם זקוקים כל-כך לשרותים דתיים.

חבר-הכנסת בדר העלה שאלה על הפליית בתי-דין רבניים לעומת בתי-דין מוסלמיים. נכון כי קיים הבדל, אך הדבר תלוי בחוק המעניק סמכות שיפוטית רחבה יותר לכאדמים המוסלמיים מאשר לבתי-הדין הרבניים. בסמכותם של בתי-הדין הרבניים לספל דק בעניני נישואין וגרסין כסמכות שיפוט ייחודית, בשעה שבסמכותם של בתי-הדין המוסלמיים גם הסמכות הייחודית לספל בצוואות ועוד. מבחינה דתית אפשר לראות בכך הפליה מסויימת, אך אין לשכוח כי בתקופת המטטלה המנדטורית ראה הציבור את כל ארגון חיו במסגרת חיים עדתית. אצלנו לא כך הדבר, כי לא כל בני העדה היהודית רואים את עצמם במסגרת העדה ובמסגרת החיים הדתיים. ישנם דברים הנראים בעינינו כסייכים למסגרת הדתית, אך לא כך רואה אותם העדה היהודית כולה. בעיני הרבנים והחובים הדתיים בכלל יכול מצב זה להיראות כהפליה, אולם זוהי תוצאה של התפתחות החיים. הציבור המוסלמי כולו רואה עצמו כעדה מוסלמית, בשעה שהציבור היהודי רואה עצמו כעם יהודי ומעביר את עניניו למסגרת הציבורית הכללית. מטרד הדתות הוא המבצע בלבד, החוק הוא בידכם.

נכון שסיכונם של בתי-הדין הרבניים הוא גרוע. בסידה מסויימת בא הדבר על תיקונו בפתח-תקווה. בתל-אביב היה טסא ומתן עם העיריה, אך היות והמצב קשה הדברים לא הסתדרו; עדיין מקווים אנו שהדברים יתפתחו בכיוון הרצוי. בירושלים עומדים להקים בנין מיוחד.

היתה שאלה בקשר לבעיית הקראים. מבחינת המטרד אין רואים בעיה זו כבעיה לוחצת. הסדרנו את הבעיה מבחינת החיים הדתיים, כלומר מבחינת אספקת השרותים הדתיים של העדה הקראית. לפסח הוצאנו עבורם הגדה מיוחדת. ענין הנישואין הנו בעיה של הלכה דתית ושל הכנסת. כולנו מכבדים את הרב לוין ומוקירים אותו, אך מסופקני אם מיטהו היה מציע לו לקבל את התפקיד של רב בבית-הסוהר. היה זה פתאים כאשר בבתי-הסוהר ישב סיטב הנוער, בזמן המנדט. כיום בבתי-הסוהר לא נמצא עוד אותו אלמנט לוחם אידאולוגי, ומסופקני אם יהיה הדבר לכבודו של הרב לוין. אילו הציעו לו עצמו הצעה זו והוא היה פסכים, לא היתה ודאי כל התנגדות מצד המטרד.

חבר-הכנסת חזני שאל אם אין צורך במינוי רבנים בנקודות החדשות כדי למנוע את התפוררות הנקודה. כמרבן שלהעתנו קשה ליטוב להחזיק מעמד בלי רב. איני יודע אם כולם יסכימו לדעה זו. אין ספק כי לפי הרב הציבור ביטובים מסויימים, הרי אם לא יטנו להם רב שיעודד אותם ויחזק אותם, עלולים הדברים להתפתח בצורה טאד לא רצויה. היו יטובים שבהם עמדו האנשים בפני עזיבה, ואילו הרבנים השפיעו עליהם ולבסוף הם נשארו.

היתה שאלה על סמדי הקצבה ליטיבות בהסוואה לתטיכה שהמטטלה נותנת לסכניון, לאוניברסיטה ולחינוך החקלאי. הקצבה לאוניברסיטה, שבה לוסדים 3580 סטודנטים, מגיעה ל-2,528,000 לירות - בממוצע 7034 לירות לסטודנט.

י. בדר: אני חושב שיש טעות בחישוב זה, כי אפשר לעשות ממוצע בין סטודנטים בפקולטה למדעי הרוח או המטפטים, ובין סטודנטים הלומדים במחלקות טכניות, במעבדות ובמחקר. ההסקעה באלו האחרונים היא ללא שעור יותר גדולה, ואין כל מקום להשוות זאת עם תלמידי היטיבות.

סה/זו.

מר כהנא:

יש דרכים שונות לערוך את הסטטיסטיקה.
הסטטיסטיקה מביאה בחשבון שהמעבדה מיועדת גם כן
לסטודנטים, כלומר הדבר נעשה כדי לבוא לעזרת הסטודנט בצורה זו או אחרת.

י. ספיר:

צריך להסוואת את הישיבות עם פקולטות מקבילות,
כגון מספטים ומזעי הרוח, אך אי-אפשר להשוות עם
בית-הספר לרפואה.

מר כהנא:

לפי הסטטיסטיקה שלי, על-כל-פנים, מקבל כל
סטודנט 730 לירות ועוד 20 לירות מהקצבת לסטיפנדיות.
חניך המקבל חינוך חקלאי מקבל בממוצע 810 לירות לסטודנט לשנה, ואילו
בטכניון 648 לירות לשנה. בישיבות ישנם 6250 תלמידים וכל אחד עולה
למדינה 67 לירות לשנה ועוד 40 גרוש הענקות.

נכון שצריך לתת טכוניות לרבנים הראשיים. אנו
הצענו זאת, אך יש החלטה פרינציפיונית שלא להעלות את מספר כלי הרכב.
קיבלנו זאת כתשובה לשנה תקציבית זו. אין פעולתם של הרבנים הראשיים
טובלת משום כך, כי מעמידים לרשותם רכב שכור במידה הדרושה. יתכן
שעם ריכוז הרבנות הראשית במקום אחד תיפתר גם שאלה זו בקלות גדולה
יותר, אך בגלל הסצב המיוחד השנה הסתפקנו בהחלטה שנתקבלה.

אמנם הוקצבו כאן רק 40.000 לירות לבתי-כנסת,
אך יש להוסיף לכך את ההלוואה בסך חצי מיליון לירות סכספי הפיקוח
עבור מוסדות דת, ובכלל זה 100.000 לירות לבתי-כנסת. בתי-הכנסת
מסקפים את הרכב הציבורי, כי הם מוקמים לפי דרישתו. בטקומות החדשים,
שם אין הציבור יכול לבנות בעצמו, חייב משרד הדתות להיות הגורם
בפעיל. כלל ההשקעות השנה במוסדות דת שבפיקוח משרד הדתות, מגיעה
השנה ליותר מ-4 מיליון לירות.

י. ספיר:

הבנינים המוקמים עבור בתי-כנסת אינם מנוצלים
אלא חלק קטן של הזמן. לאלו מטרות יוכל לסמס
בנין של בית-כנסת מבלי לפגוע ברגשות הדתיים?

מר כהנא:

בית-הכנסת יכול וצריך לשמש מקום לשעורים
וללימוד, להרצאות, לחינוך העם וגם לחתונות
ולמסיבות עם. במקומות הקטנים אכן יש התפתחות כזאת. לעומת זאת
בעולם כולו ההתפתחות היא הפוכה. בדומה לכנסיות: בית-הכנסת פתוח
פעם בשבוע לשעות אחדות, להשראתו של האדם. הפסיכולוגיה הדתית בעולם
כולו הולכת בכיוון הפוך מזה שהציע חבר-הכנסת ספיר: הבית פתוח לשעות
מסוימות בלבד. הדתיות היהודית היתה נוטה אמנם בכיוון אחד וראתה
את בית-הכנסת כבית העם. וזוהי גם דעת משרד הדתות.

תשובות משרד הפנים על שאלות חברי הוועדה

הינ"ר י. גורדי:

עלי למסור לוועדה, את סימוסיה של הוועדה
המסותפת לוועדת הפנים ולוועת הכספים. ועדה
זו קיימה שלוש ישיבות ואתמול נתקיימה ישיבתה האחרונה, בה העלתה
סיכום ביניים אותו אני מתכוון למסור.

ועדת המסגה החליטה לחלק את הדיון לסני חלקים;
חלק אחד הנוגע לתקציב שנת 1956/57 וחלק שני שיבוצע בעתיד, ובו
תדון הוועדה בפגרה או מיד לאחריה, והכוונה היא להסדר רחב ומקיף
יותר של היחסים הכספיים בין השלטון המרכזי והמקומי.

אשר לחלק הראשון ידוע כי העזרה לרשויות המקומיות זורמת בשני צינורות: התקציב הרגיל ותקציב הפיתוח. המענק בתקציב הרגיל הסתכם בשנה שעברה בסכום של 1,325,000 לירות הקצבה ישירה ו-5,540,000 לירות מופרשים מסט השעשועים. דמי רשיונות לכלי רכב ומס קניות - סך-הכל 6,865,000 לירות. בשנה זו יסתכם המענק ב-1,6 מיליון לירות באופן יסיר ו-5,8 מיליון לירות מופרשים, היינו 535,000 לירות יותר מאשר בשנה הקודמת, לפי האומדן. אשר לתקציב הפיתוח, הרי הוקצבו השנה 7 מיליון לירות לעומדת 7,7 מיליון לירות בשנה שעברה. הבעיה שהוצגה בפני הוועדה המסותפת היתה, כיצד למנוע לפחות את הקטנת הסכום.

בישיבה הקודמת של הוועדה אמרתי כי יש להניח כמעט בוודאות שאפשר יהיה להניע את האוצר כי יסכים לקיים גם בעתיד את ההסדר ביחס לאותו מיליון לירות העובר משנה לשנה, וגם יפצא דרך שלא להפחית את הסכום שבתקציב הפיתוח ב-700,000 לירות. יש כמעט ודאות שהאוצר מסכים בקשר למיליון הלירות, וכן יסכים לאפשר לשר הפנים כי יאפשר לרשויות המקומיות לדחות חלק מן החובות שלהם מ-50% עד 75%, לפי רשימה שתיקבע על-ידו ובהיקף של לא יותר מ-700,000 לירות. באופן תיאורטי יכול להיות פחות מזה, אך למעשה אנו יודעים שמצב הרשויות המקומיות די קשה ויהיו ודאי מועמדים מספיקים שירצו להינות מהצעה זו, כך ששר הפנים יראה חובה לעצמו להשתמש בכלוא הזכות לדחות את הפרעון עד 75% מן החובות, כך שזה יגיע ל-700,000 לירות למעשה.

זוהי בעצם הארכת אשראי בנקאי קיים.

י. גורן

הינר י. גורן: השנה צריכות היו הרשויות המקומיות להחזיר שלושה מיליון לירות. 2,5 מיליון לירות לאוצר וחצי מיליון לירות לבנקים. חלק מן החובות הללו אפשר יהיה לדחות. והדבר ימצא ביטוי עקיפין בתקציב, כי זה יחסר בחלק ההכנסה. במישרין יקבלו הרשויות המקומיות בשנה זו ב-535,000 לירות יותר, ובעקיפין עוד 700,000 לירות, או 600,000 לירות שהאוצר יקבל פחות מס ההכנסה מאחר שהעלו את התקרה של מס העסקים מ-1000 ל-2000 לירות ושליש מזה בערך מובלים מן הסעור שמסלם המס חייב בו למס ההכנסה. מלבד זאת יש עוד 3,7 מיליון לירות חובות. סך-הכל מסתכמים סכומים אלה, באופן יסיר ובעקיפין, ב-5,000,000 לירות שמהם 7,7 מיליון לירות אינם הקצבה.

נוסף לכך דנה הוועדה המסותפת בתוספת של 7,5% למס ההכנסה. היתה הצעה להפעיל את החוק כפי שהוא, להעביר לרשויות המקומיות, ואילו האוצר ישא במעמסה של תשלום מסכנות המורים. היתה הצעה מתונה יותר: אם בסוף שנת התקציב יתברר כי 7,5% אלה עולים על המוצע של 40% לפי המצב שהיה קיים לפני הפעלת החוק בענין זה, יצטרפו להחזיר זאת לרשויות המקומיות. אתמול סוכם ללא חילוקי דעות שהיות ושאלה זו יכולה לעמוד להחלטה רק בסוף שנת התקציב, הרי חשוב הוועדה לדון בענין זה בשלב השני של עבודתה ואין צורך לסכם מיד. בינתיים ביקשתי את מסדר מס ההכנסה ומסדר החיבון לערוך חשבונות מדוייקים. היות והרשימות שנמסרו לי אתמול לא הותאמו עם מסדר הפנים, סוכם שתיעשה בחקקה יסודית מתואמת של ההסברים.

סוכם אתמול בוועדה על דעת כל אלה שהשתתפו בישיבה שאין להציג תביעות נוספות לאוצר מלבד החזרת אותם 700,000 לירות בעקיפין, המסכת "גילגולו" של אותו מיליון לירות וכן שבענין הפירושים השונים בקשר ל-7,5% יקויים דיון נוסף בסועד מאוחר יותר מאחר שהתברר כי יש ביטה טובה לשר האוצר ולשר הפנים הקודם.

שר הפנים ל. בריהודה: חבר הכנסת דיין שאל על בניני בתי-ספר בספר. זוהי בעיה מאד מיוחדת, אולם צריך יהיה להציג שאלה זו לשר אחד באשר ענין זה שייך לתקציב הפיתוח של מסדר החינוך. אמנם צריך שר החינוך להתייעץ עם שר הפנים בקשר לבנין בתי-ספר, אולם הדבר תלוי בתקציבו של מסדר החינוך והתרבות.

ענין השמירה בספר נלקח בחשבון באיזו שהיא מידה גם בזמן קביעת מספר הנקודות לרשויות המקומיות השונות בשנה האחרונה לצורך חלוקת ההענקת. אילו עשינו חשבון כמה עולה השמירה והיינו מוסיפים לכך את הסכום שמוציאים כדי לסטור על שלוש הערים הגדולות, צריכים היינו לתת את כל המענק אך ורק לנקודות הספר וספק אם גם אז הוא היה מכסה את הוצאותיהם. בתקציב מסדר הפנים מצא הדבר את ביטויו רק בהעלאת מספר הנקודות בישובי הספר, בהם הישוב הוא מאד רליל. נכון שאפשר לקטור זאת אולי עם תקציבים אחרים, כגון תקציב מסדר הגבול, כי חלק מנקודות ספר אלו שומרות לא רק על עצמן אלא על הגבולות של הסדינה בכלל.

(אחרי-כן דססה - אד)

שר הפנים י. בר-יהודה: (המשך)

שאל חבר-הכנסת דיין, ואותה שאלה הציג גם חבר-הכנסת אסף, בנוגע להוצאות המוניציפליות של הוועדות המקומיות של אותן נקודות המאגדות במועצות אזוריות. נכון הוא שהמועצות האזוריות, כפי שהן מאורגנות עתה, הן בבחינת ארגון גג, אולם החלוקה אינה פשוטה כל עיקר. יש טעיפות שאינן נכנסות להנהלת חשבונות בגלל רשלנות, ויש שהעניין אינו מסתדר בגלל יקויים בחוק. לפי החוק כל אחד מהוועדות המקומיות הוא ועד מקומי מחוסר סטטוס מוניציפלי. החוק מעון תיקון, וגם הוקמה ועדה בה משתתפים נציגי המשרד ונציגי ארגון המועצות האזוריות, שמתפקידה להציע נוסחה מתוקנת לחוק.

בשאלה שגילה בנוגע למקלטים עבור ישובים שאינם מבוטחים. לשאלה זו נתתי תשובה ברורה בכנסת. אמרתי שהסכום של מיליון ל"י ניחן למועצות האזוריות תוך הדגשה ברורה שהוא מיועד לכל ישובי המועצה האזורית. המועצה האזורית, מתוך אחריות הדדית של כל המשקים באזור, חוכל לקבל את ההלוואה מאת הבנקים, וזה מה שיכולנו להבטיח.

לשאלת הגברת הפיקוח והביקורת - כבר אמרתי שאנו מנסים ללכת בשלוש דרכים בבח-אחת. האחת - אנו עושים ראורגניזציה של המינהל המחוזי, שחלקה כבר הגשמונו: הקמת האינסטנציות למכתבים והחשת הבירור של עניינים המוכרחים לגיע למרכז. חלק מהעניינים יוכרעו ב-2 בטרקז, וחלקם - יושברו ישירות למרכז. אנו מתכוונים להגיע לכך, שרוב רובם, אם לא כולם, של קציני המחוז יעסקו לא במסמכים אלא במקומות.

הדרך השניה היא להקים מחדש את אשר דרש מבקר המדינה בשני הדו"חות שלו - יחידת ביקורת והדרכה. תשעה אנשים יעסקו בביקורת והדרכה, שלושה על-חשבון תקציב הפקידות וששה נוציא מהתקן של כל אחד מהמחוזות.

עד כה לא יכולנו להעזר במידה רבה בעבודתו של מבקר המדינה, כי תוצאותיה הגיעו אלינו באיחור רב ולעתים בצורת סיכום שאינו מפרט את הסעון בדיקה.

היו"ר י. גורי:
הסיכום משתלב בדו"ח כולו. דו"חות מפורטים על כל מקום ומקום הוא ממציא בנפרד.

שר הפנים י. בר-יהודה:
הדו"חות מגיעים באיחור רב ולא מכל המקומות, ולכן תועלתם האופרטיבית היתה עד כה מינימלית אני ביקשתי פגישה עם מבקר המדינה בנדון, והיא תתקיים מחר.

לי נראה ששלושת הדרכים בהם אנו מנסה ללכת יצעידו אותנו לקראת תיקון המצב.

פה התאוננו על הערכות גבוהות. ביקרתי אתמול בעיריית חיפה והתעניינתי בבעיה זו. מסתבר ש-2/3 מכלל מגרשי הבניין בעיר מוצרכים במחיר של עד 1,000 ל"י הדו נם.

י. ופיר: מה ערכת בשוק?

שר הפנים י. בר-יהודה:
הוטבר לי שההערכה היא בגבולות של 60% - 50% ממחיר השוק. אני מניח שההערכה היא עוד יותר נמוכה במוצע. לגבי בניינים - מורידים 20% - 10% מערכם. לי נראה שעניין הבתים הישנים, אלה שנבנו עד 1940, מעון בדיקה.

לשאלת המקלטים - חוק הג"א אינו בטמכותי, ועליכם לפנות בנדון לשר הממונה על חוק זה הוא שר הבטחון. מכל מקום, לא אני הכתובת למחן המברים בשאלה זו.

א.ד.

י. ספיר:

מאחר ולא הייתי בישיבה האחרונה בה נתקבל
סיכום בענין היחסים התקציביים עם הרשויות
המקומיות, רצוני להודיע כי אינני מסכים לסיכום זה.

אשר לאמיסיה - הודיע לי ראש עיריית תל-אביב
בהחלטיות כי לא/היה, שכאילו הוגש למשרד הפנים, בין שלוש העיריות
על חלוקת 10 מיליון ה"י ביניהן באופן שעיריית תל-אביב תקבל 4 מיליון;
עיריית חיפה - 3 מיליון, ועיריית ירושלים - 3 מיליון.

המשך תשובת מנהל בתי המשפט

מר אייזנברג:

אש"ל לעדים : עד אאת החוק החדש ב- 13 במאי,
1954, קבלנו את הירושה המנדטורית, היינו -
חשלום של 400 פרוטה לעד. כמובן שהשופטים לא יכלו לעמוד בזה וקבעו
שכר מרחק יותר גבוה מאשר החיר החוק. לאחר מכן שונתה הטבלה, ומשלמים
שכר במלה של - 5 ל"י ליום, הכולל גם אש"ל. עבור לינה משלמים - 4 ל"י.
שכרו של מוסה הוא - 10 ל"י, ובמקרים מסוימים - 20 ל"י.

נשאלה שאלה על היקף המכירות הפומביות. למעשה
מספר המכירות הללו בהוצאה לפעול הוא קטן מאד. אמנם מטילים עיקולים
במספר יותר גדול, אבל אין מוציאים אותם לפועל, כי יו"ר ההוצאה לפעול
נוחה להסתדר עם החייב על תשלומים חדשים מאשר למכור את חפציו. בירושלים
היו במשך שנה אחת רק 5 מכירות, לאחר התראות לחייב. פיננסיים היו חמשה.
פיננסי מבוצע רק לאחר משלוח כמה התראות. בדרך-כלל הדייר מערער על פיננסי,
ואם יש לו מענה משפחית הוא פונה לבית-הדין הגבוה לצדק, נהענין נמשך
לפעמים שנים עד שמוציאים דייר מזירתו. השופטים אינם ממהרים לתת
פקודת פיננסי והם משתדלים עד כמה שאפשר להמטיף את הענין ולפטר בין
האדדים.

חבר-הכנסת סוזאייב שאל על הוצאה לפועל של
גביות מסים כמו ארנונה, מס הכנסה ואחרים. הענין אינו שייך לבתי-המשפט
אלא לאוצר ולעיריות, אשר חושבים כי הוצאה לפועל באמצעות תיעשה באופן
יותר מהיר.

על השאלה בענין הסדר הקרקעות השיב כבר
המנהל הכללי, אולם ראוני לציין שכיום יש פקיד הסדר קרקעות והוא פקיד
אדמיניסטרטיבי וגם שופט, כי הוא שומע משפטי קרקעות. יש הצעה לפיה
פקיד זה יהיה פקיד אדמיניסטרטיבי בלבד, אשר יכין את החומר, המדידות
וכדומה, ומשפטי הקרקעות ישמעו בבית-משפט מחוזי. הצעה זו מוכנה
ובוודאי תובא בקרוב לכנסת. זהו צעד חשוב כי פקידי הסדר הקרקעות אינם
יוריסטים, אלא רק התמחו בעבודה זו מתוך נסיונם, ולכן טוב ששופטים
ישמעו את המשפטים.

הישיבה נעולה.

היו"ר י. גורי:

הישיבה ננעלה בשעה 19.00.